

Історія і сьогодення кафедри загальної та неорганічної хімії

#24-25 от 15.11.2010

З моменту заснування нашого інституту і до 1917 р. загальноосвітні хімічні відділи були зосереджені на одній кафедрі хімії, до складу якої входили лабораторії неорганічної, органічної і аналітичної хімії. Першим її керівником був відомий вчений, учень М. М. Бекетова професор І. П. Осіпов. Саме він стояв біля витоків організації хімічної освіти і наукових досліджень в інституті. Автор понад 50 наукових праць і навчальних посібників з хімії, І. П. Осіпов присвятив свої дослідження впливу будови органічних і неорганічних сполук на термодинаміку хімічних процесів.

У 1918 р. кафедра хімії була поділена на три кафедри: неорганічної і фізичної, органічної та аналітичної хімії. З цього моменту почався відлік часу історії розвитку нашої кафедри. В різні роки її очолювали відомі вчені О. М. Щукарєв (1912–1929), О. І. Гундер (1930–1941), Ю. В. Коршун (1941–1951), П. М. Бугай (1951–1975), В. І. Шагайденко (1975–1986), В. В. Кутовий (1986–1996). Кожен із них зробив вагомий внесок у розвиток вітчизняної хімічної науки і освіти.

О. М. Щукарєв – визнаний фізико-хімік у галузі кінетики і термодинаміки, термохімії, електрохімії і теорії розчинів, який виховав велику групу вітчизняних термохіміків.

О. І. Гундер – фахівець, діяльність якого була пов'язана з аналітичною хімією, а саме з вивченням, удосконаленням і впровадженням фізико-хімічних методів аналізу. Під його керівництвом в інституті була створена унікальна лабораторія фізико-хімічних методів аналізу, до складу якої увійшли електроскопічний, мікрохімічний та рентгенівські кабінети. Його в числі перших вітчизняних вчених було нагороджено знаком «Відмінник хімічної промисловості».

Професор Ю. В. Коршун – учень всесвітньо відомого вченого Л. В. Писаржевського – був серед перших, хто став на шлях втілення теорії електронної будови атомів щодо перебігу хімічних процесів, особливо відновно-окисних у галузі неорганічної і органічної хімії. В роки його завідування кафедрою створюється науковий колектив, в якому плідно працювали професори Л. М. Майер, К. В. Ролл, доценти П. М. Бугай, Р. Л. Фрадкін, Е. О. Соколова, Ю. І. Долгіна та ін.

У роки, коли кафедру очолював П. М. Бугай, її колектив налічував 45 співробітників, суттєво розширилась тематика науково-дослідної роботи. За результатами наукової діяльності було надруковано 82 наукових праці, отримані декілька авторських свідоцтв, 6 аспірантів захистили кандидатські дисертації. Удосконалювалася на кафедрі і навчально-методична робота. Щорічно тут навчалось 2200–2300 студентів денного та вечірнього відділень хімічних і нехімічних спеціальностей, тому колектив кафедри постійно працював над створенням і поліпшенням навчальних планів, методичних розробок, демонстраційних дослідів. Неможливо не згадати імена викладачів, які так багато зробили для розвитку нашої кафедри. Це Л. І. Кочергіна, Б. Р. Манойленко, М. П. Ничипоренко, Л. М. Баженова, І. Г. Федорченко, В. М. Найдьонова, З. В. Кондратенко, Т. І. Клепанда, З. О. Шевченко, Е. П.

Батракова, В. І. Метряєва, В. Н. Черкашин, В. О. Ветров, Г. Г. Черненко, Л. С. Світенко, В. П. Слинько, М. Е. Косоголова.

Під керівництвом В. І. Шагайденка суттєво змінилися наукові напрямки діяльності кафедри загальної та неорганічної хімії. Наукові дослідження того часу були спрямовані на створення нових технологічних процесів, удосконалення протикорозійного захисту конструкційних матеріалів і наближені до потреб хімічної і газової промисловості. Колектив науковців вирішував складні виробничі проблеми (С. М. Корнеєв, Н. М. Редько, В. М. Богдан, В. І. Булавін, А. М. Бутенко, Т. В. Натяглая, Г. А. Чалий, Т. Ф. Байкова, Н. М. Лященко, Т. В. Мельник, Т. В. Ругаленко, К. І. Толстяк, Н. В. Прилуцька та ін.). Вагомий внесок у розвиток вугільної промисловості і вирішення практичних і теоретичних проблем, пов'язаних з переробкою вугілля, зробив професор нашої кафедри Ю. В. Бірюков.

Сьогодні викладачі та співробітники кафедри продовжують славні традиції політехніків. Щорічно приблизно 2000 студентів денної, заочної та дистанційної форм навчання отримують знання на нашій кафедрі. З ними працюють висококваліфіковані викладачі: професори В. І. Булавін, М. В. Ведь, А. М. Бутенко, Т. П. Ярошок, доценти Ф. А. Васютін, М. М. Волобуєв, І. М. Рищенко, О. І. Русінов, Т. А. Опріщенко, І. І. Степанова та ін. За останні 10 років колективом кафедри надруковані 7 навчальних посібників, щорічно публікується 30–40 наукових статей, обсяг госпдоговірних науково-дослідних робіт перевищив 100 тис. грн. І в рік славетного ювілею ХПІ колектив нашої кафедри щиро вітає всіх політехніків з цим святом!

Професор В. Булавін, завідувач кафедри;

Т. Мельник, старший викладач.